

Maragall, Borrell, Sala, Obiols, Serra i Reventós integren la nova cúpula restringida del PSC. El congrés del PSC va evidenciar un distanciament entre la base i la direcció.

La teranyina de la renovació

En el congrés del PSC, Raimon Obiols, l'impulsor del procés de renovació, va ser qüestionat, i qui no havia participat en la solució, Josep Borrell, en va sortir aclamat.

Teixida per Josep Maria Sala, propagada per Mercedes Aroz i dissenyada per Narcís Serra, la teranyina de la renovació va tenir atrapat durant tres dies el setè congrés del Partit dels Socialistes de Catalunya, tingut a Sitges entre el 4 i el 6 de febrer. Pensada inicialment per atrapar només Raimon Obiols, la teranyina va acabar embolicant tota la cúpula socialista catalana, inclosos aquells qui l'havien dissenyada. Entre el vot de càstig que el congrés va infligir a Obiols i el vot de càstig que va infligir a Serra diumenge, hi ha tres dies de reunions maratonianes, encontres de matinada, renúncies i pactes. De la cita de Sitges només un nouvingut al partit, amb carnet des de feia poques setmanes, en va sortir guanyador: Josep Borrell.

La crisi esclatava divendres a un quart de deu

del vespre. Obiols abandona el plenari precipitadament, escortat per alguns dels seus incondicionals més immediats. Segons després, un delegat socialista sortia a les portes del plenari —en aquells instants tancat a la premsa— i comunicava nerviosament la sentència: l'informe de gestió d'Obiols no havia arribat al 50% dels vots afirmatius i topava amb 225 vots directament contraris i 186 de significativament abstencionistes. La teranyina havia funcionat. Els dirigents de les federacions territorials, orquestrats pel secretari d'organització Josep Maria Sala, tenien ja la primera victòria. Una victòria anunciada quan, poc després d'iniciar-se el congrés, havien recollit 398 signatures proposant que el vot de l'informe d'Obiols fos secret. Gairebé la meitat dels delegats presents.

En virtut del procés de renovació impulsat per

RICARD CUGAT

Narcís Serra parla amb Mercedes Aroz. Ambdós van veure com el vot de càstig a Obiols anava més enllà del que ells havien previst.

Obiols, els delegats socialistes podien sol·licitar que el vot a l'informe de l'executiva sortint fos, a més d'individual, secret. Però el vot secret, paradigma de la renovació, es girà sense pietat contra els seus avaladors. Volien vot secret per dir el que no s'havia dit en públic, al llarg del debat de la tarda sobre l'informe de gestió, en què van ploure les crítiques. Els arguments contra Obiols van ser els mateixos que ja havien sortit durant el debat pre-congressual: més implicació del PSC en la política espanyola, tant a nivell de partit com de govern, i més duresa en l'oposició a la Generalitat. Obiols també va sentir aquella tarda una vella cançó, que sona quan els resultats no acompanyen. Deia un delegat del Prat del Llobregat: "Ens oblidem dels nostres". És la crítica que reclama un missatge més engrescador per a aquella població que vota socialista -González o PSOE- a les generals, però que no vota socialista -Obiols o PSC- a

les autonòmiques, que es localitza geogràficament al cinturó de Barcelona. La resta de crítiques que van pujar a l'escenari del congrés es referien a la manca de diàleg entre les bases i la direcció i a la poca participació de les bases en les decisions del partit. Aquestes dues queixes eren la radiografia que palesava que, en els darrers anys, la base s'ha sentit desatesa de l'executiva del PSC i, en concret, d'Obiols, i que a Sitges se sentia més agreujada pel fet que els delegats tenien la sensació d'haver arribat a un congrés on tot era pactat i decidit. El vot secret va ser la seva venjança i Obiols va ser el primer de rebre.

Perilla la cohesió. "Ja us podeu buscar un altre primer secretari". Eren les paraules d'Obiols en saber el resultat de la votació. El pacte pre-congressual per a fer una direcció col·legiada i evitar tensions en el congrés havia estat rebutjat pels delegats. Mentre Obiols se'n va, Joaquim Nadal, visiblement tens, és l'únic que gosa parlar i adverteix que perilla la unitat del PSC: "Han anat més enllà del que sembla raonable per a la cohesió del partit". Assenyalant Sala, l'alcalde de Girona ja avança que els mateixos promotors del vot de càstig han perdut el control de la marea: "O respon a un estat real del partit o a un error de càlcul de persones de l'organització". Ni Serra ni Sala no volien un vot de càstig que superés el 30%, tal com s'encarregaren de matisar pels passadissos els seus col·laboradors, mentre Obiols es tancava amb Serra i Maragall en una primera reunió de crisi. La matinada va ser llarga. El resultat fou que dissabte al matí, Obiols era a Barcelona i el partit restava en mans de Serra i Maragall. Ambdós s'havien reunit a altes hores de la matinada amb Sala i els representants de les federacions territorials per reconduir la situació. Massa tard. Els territorials, engrescats per l'estatus de poder que havien aconseguit, presenten la seva pròpia cartellera: renovació total de líders, amb Serra de president del PSC, Maragall de primer secretari i Sala de secretari d'organització. Maragall rebutja la fórmula; a Serra tampoc no li agrada. Maragall ja havia solucionat abans del congrés les seves diferències amb Obiols i Serra no tenia cap ganes de reprendre cap activitat a Barcelona, almenys mentre els socialistes governin a Madrid. La negativa de Serra deixa orfes d'alternativa els delegats i situa el congrés del PSC en un atzucac.

Dissabte, a dos quarts de sis del vespre el cotxe de Raimon Obiols entra discretament pel pàrquing de l'hotel Gran Sitges, procedent de Barcelona. Serra, Maragall i Reventós havien aconseguit que el primer secretari del PSC s'avingués a dialogar. Però Obiols té també les seves condicions: la sortida de Josep Maria Sala de la secretaria d'organització del partit i llibertat total per a designar la direcció. Tots quatre es van tancar en un dels salons del soterrani de l'hotel pel qual, al llarg de les hores, van anar passant tots els dirigents significatius del partit, Sala inclòs. L'acord és gairebé impossible: els dirigents de les federacions territorials havien advertit Serra i Maragall la nit abans que no tolererarien que donessin el cap de Sala a canvi del retorn d'Obiols.

Mentre els quatre màxims dirigents deliberaven, els passadissos del congrés eren el terreny on anaven florint tot tipus d'hipòtesis i crítiques. Un obiolista demanava reacció: "El que hauríem de fer és el que calia haver fet ja fa molt de temps: Raimon primer secretari inqüestionat, Nadal candidat i Sala tancat al seu despatx o fo-

Els quinze més votats

Candidat	Vots
Josep Borrell	729
Joan Reventós	641
Jordi Solé Tura	632
Pasqual Maragall	577
Josep Maria Sala	562
Ernest Lluch	554
Manuela de Madre	543
Marta Mata	522
Raimon Obiols	519
Manuel Royes	512
Narcís Serra	503
Joaquim Nadal	502
Antoni Siurana	500
José Montilla	494
Mercedes Aroz	486

ra". Però uns altres, com el cas d'un alcalde d'una ciutat mitjana, reflexionaven en veu alta sobre la caiguda d'Obiols: "El seu error ha estat de descuidar el partit i els problemes del dia a dia". Per il·lustrar la seva aportació, l'alcalde exemplificava àcidament: "Un alcalde de qualsevol municipi podia anar a parlar amb ell d'un problema concret i el Raimon podia respondre-li parlant de la *perestroika*". Entre els delegats, també n'hi havia que, amb to d'especialista, buscaven les causes de fons. Un d'ells, proper al primer secretari, en proposava tres: el model de relació amb el PSOE, més diferencial o menys; el model de partit, més obert o més tancat; la fidelitat a les tesis de l'esquerra, contra el pragmatisme institucional, i finalment, la manca d'un candidat a la Generalitat de Catalunya.

Obiols ressuscita. A les deu del vespre Obiols ressuscitava de nou en públic i entrava al plenari recollint un aplaudiment tímid, però sentit, dels delegats presents, molts dels quals es van posar drets. Abans d'entrar havia sentenciat als periodistes que ell havia estat al servei del partit durant molts anys i que "hi continuaré estant". Obiols no es rendia i a més encara disparava, qualificant d'"irresponsables" aquells qui havien fet filtracions a la premsa abans del congrés. Acabat el plenari, els quatre dirigents continuaren negociant fins a les hores petites. Pels volts de les tres de la matinada, -i després d'una aparició d'urgència de Txiqui Benegas-, la solució salomònica semblava sobre la taula: Sala s'avenia a deixar la secretaria d'organització, però passava a formar part de la nova direcció col·legiada, batejada Comitè d'Acció Política, en la qual també entrava la revelació de la temporada del PSC, Josep Borrell. La solució també incloïa una executiva pactada que havia de ser assumida plenament per totes les parts. Només quedava votar, però calia superar encara la Comissió d'Organització i Estatuts.

Una vegada més la teranyina va tornar a blocar el congrés. El pacte de matinada aconseguit per Obiols, Maragall, Serra, Raventós i Sala va ser escanyat de nou diumenge al matí pels dirigents territorials, que controlaven la comissió. Sala mateix va anar a defensar l'acord. Tot i ser aplaudit a l'entrada, Sala no va poder convèncer els delegats de la comissió, teòricament acostats a ell. El congrés, en aquells moments, estava a les mans dels territorials que Sala havia mobilitzat. El volien a ell de secretari d'organització i Serra al davant del partit. Maragall, veient que si la proposta passava a votació seria derrotada, va demanar un recés i de nou es va obrir una tensa negociació. Però, aquest cop la taula fou massiva, amb la presència d'un centenar de persones que acabaren acceptant l'acord, però de mala gana. Un dels portaveus, Pere Alcover, afirmava poc després en el ple del diumenge a la tarda que calia demanar "responsabilitats als

qui en aquests moments no han estat a l'alçada". Demanava vot de càstig per a aquells qui s'havien negat a assumir la direcció del partit.

La votació de l'executiva va radiografiar les tensions i l'evolució que va seguir el congrés al llarg dels tres dies que va durar i va significar l'última demostració de força dels delegats. Serra va acabar recollint menys vots (503) que no pas Obiols (519), i per sobre d'ambdós van quedar Marta Mata, Manuela de Madre, Ernest Lluch, Josep Maria Sala, Pasqual Maragall, Jordi Solé Tura, Joan Reventós i, coronant el rànquing, Josep Borrell (729). Serra havia quedat

RICARD CUGAT

atrapat en la mateixa teranyina que havia agafat Obiols divendres, per no haver volgut acceptar, com proposaven els responsables territorials, el lideratge del partit. Nadal, en un gest clar d'afavorir la seva imatge de presidenciable, es va quedar amb un vot menys que Serra. L'ascens meteòric de Borrell va deixar tocada, abans d'esdevenir explícita, la candidatura de Nadal que havia de ser posada en escena, teòricament, el mes de setembre, en una conferència nacional extraordinària. El vot de Borrell ha estat interpretat com un avís de l'aparell territorial sobre quina és la seva proposta de candidat a la presidència de la Generalitat. No seria descartable, doncs, atès que el congrés no va resoldre la candidatura, una nova pugna interna en aquest terreny.

El congrés va acabar amb una solució final, transitòria i provisional per molts, sòlida i definitiva per la direcció. Malgrat la posta en escena final, en què els sis dirigents van baixar abraçats pel passadís central del plenari i van tancar l'acte agafats de les mans, queda clar que tota la direcció del partit haurà de fer un gran esforç per cloure les ferides que ha deixat aquest congrés, i sobretot haurà de retrobar-se amb la base territorial que els ha tinguts atrapats durant tres dies.

Pere Martí

Raimon Obiols va posar condicions per a tornar a ser el primer secretari del PSC. Per Obiols, les filtracions a la premsa van molestar la militància.